N O R A K S T S

Lieta Nr.A42955909
Lietvedības Nr.05047-10/44

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Valmierā, 2010.gada 15.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Pone,

piedaloties pieteicējam *D.S.*,
pieteicēja likumiskai pārstāvei *A.S.*,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Cēsu iecirkņa pārstāvei *M.S.*,

atklātā tiesas sēdē 2010.gada 23.februārī izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *D.S.*, personas kods */personas kods/*, pieteikuma par Valsts policijas Vidzemes reģionālās pārvaldes Cēsu iecirkņa priekšnieka *J.G.* 2009.gada 7.septembra lēmuma Nr.040/PA606985/1 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvā rajona tiesā 2009.gada 12.oktobrī saņemts *D.S.* (turpmāk arī - pieteicējs) pieteikums par Valsts policijas Vidzemes reģionālās pārvaldes Cēsu iecirkņa priekšnieka *J.G.* 2009.gada 7.septembra lēmuma Nr.040/PA606985/1 (turpmāk arī - pārsūdzētais lēmums) atcelšanu un ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2009.gada 14.oktobra lēmumu pieteikums pieņemts, un ierosināta administratīvā lieta Nr.A42955909.

Ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējs saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī - LAPK) 149.^{4}panta sestās daļas 1.punkta.

[2] Pieteicējs uzskata, ka pārsūdzētais lēmums ir atceļams, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

[2.1] Pieteicējs norāda, ka pārsūdzētā lēmumā nav ņemti vērā visi atbildību mīkstinošie apstākļi. Pieteicējs atsaucas uz LAPK 33.panta pirmās daļas 4.punktu un otro daļu, un Civillikuma 219.pantu.

Pārkāpums tika konstatēts 2009.gada 3.jūlijā diennakts gaišajā laikā pl.11.00 uz 1.šķiras valsts autoceļa (Cēsis – Madona), pie teicamas redzamības, mazas satiksmes intensitātes un labi pārredzama ceļa posma (gaisa temperatūra +21.7°C *http://www.meteo.lv/public/laika_zinas.html),* un lai vadītu traktoru

T25A3, ir nepieciešama zemākās kategorijas (A) traktortehnikas vadītāja apliecība.

LAPK 33.panta otrā daļa nosaka, ka par atbildību mīkstinošiem apstākļiem uzskatāmi arī ģimenes apstākļi: Pieteicējam šobrīd pastāvīgu ienākumu nav, nav nodarbināts, mācās Priekuļu lauksaimniecības tehnikumā, ir mammas *A.S.* apgādībā, kurai bez pieteicēja ir vel viens apgādājamais, tēvs ģimenē nedzīvo, tiesas piespriestos alimentus maksā neregulāri. Iepriekš administratīvi sodīts nav.

[2.2] Pārsūdzētā lēmumā nav apsvērti visi fakti, kas liecina, ka pieteicējs vadīja traktoru T25A3, valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/*, galējās nepieciešamības stāvoklī, atbilstoši LAPK 17.pantam. Tādejādi pieteicējs nav saucams pie administratīvās atbildības.

Traktoru T25A3 ar valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/* pieteicējs vadīja galējas nepieciešamības stāvoklī. Pieteicēja mātei un vectēvam ir kopīga zemnieku saimniecība „*/Nosaukums/*” */pagasts/* pagastā, Cēsu novadā. 26.jūnijā tika nopļauta zāle 7,5 ha platībā. Zāle bija padevusies ļoti bieza un 2.jūlijā laika apstākļi ļāva plānāko žūstošo sienu savālot, izmantojot veco metodi – ar zirga grābekli, tikai l ha platībā. Atlikušajos 6,5 ha žūstošo sienu ar veco metodi nevarēja savālot lielās biezības dēļ. Laika prognoze bija nepastāvīga. Sienam ilgāk guļot, tas varēja sapūt un liellopi paliktu bez ziemas barības. Turklāt ar katru dienu zūd siena vērtība – proteīns, vitamīni un pārklāj nelabvēlīgās pūšanas baktērijas, kas padara sienu lopiem neēdamu. SIA „Petriks un KO” Priekuļu pagasta, „*/Nosaukums/*”, netālu no dzīvesvietas, piedāvāja vālotāju, kuram 3.jūlijā mans 78 gadus vecais vectētiņš, *J.Ķ.*, kam ir traktorista tiesības, brauca pakaļ. Pieteicējs ar mammu, *A.S.*, brauca pa priekšu rādīt ceļu, pusceļā vectēvs apstājās un teica, ka nejūtās labi, un ka tālāk traktoru vadīt nevar, par ko liecināja arī viņa ārējais vizuālais izskats. Tā kā traktoru nevarēja atstāt ceļa malā vienu, jo tas nebija ne pieteicēja, ne pieteicēja vectēva īpašumā. Pieteicējam ir baltās tiesības un ir braucis pa lauku ar traktoru. Šogad, apgūstot vadīšanu, pieteicējs nopļāvis sienu 7,5 ha platībā, un piedalījies citos pavasara lauku darbos, bija gatavojies nolikt traktora vadīšanas tiesības. Iestājās Priekuļu lauksaimniecības tehnikumā, kur ir iespēja iegūt tiesības ar salīdzinoši zemākām izmaksām, tāpēc tiesības nenoliku. Pieteicējs pats jūt, ka labi pārvalda traktoru un braukšanu. Braukšanas laiks bija pēc pulksten 10, kad satiksme ir maza, un nav apdraudējuma citiem un ceļa posms labi pārredzams. Tāpēc tika pieņemts, vienīgais lēmums, kas pieteicējam ar māti un vecotēvu, šķita vienīgā izeja situācijā, lai savāktu sienu un neatstātu traktoru pusceļā un aizvestu līdz „*/Nosaukums/*”, kas bija tuvākā vieta, kur viņu atstāt. Māte ar vectēvu brauca ar automašīnu nopakaļ un uzraudzīja pieteicēju, braucot pa ceļu. Tad pieteicēju apturēja ceļa policija un sastādīja pārkāpuma protokolu.

[2.3] Pieteicējs pieteikumā atsaucas uz Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 19.aprīļa spriedumam lietā Nr.143/AA43-0575-09/10, kur norādīts, ka galējās nepieciešamības kvalifikācijā ir būtisks briesmu avots, kas izraisa galējās nepieciešamības stāvokli, pastāvošās briesmas un briesmas ir reālas.

Sākotnēji ar traktoru brauca pieteicējas 78 gadus vecais vectētiņš, *J.Ķ.*, kuram braucot palika slikti un tādēļ ceļu viņš turpināt, vadot traktoru, nevarēja. Arēji vectēvam bija iekrituši vaigi, pelēka sejas krāsa, sakumpusi mugura un pārvietojās sīkiem maziem solīšiem, sejas vaibsti liecināja par sāpēm, arī sirds apvidū, elpa bija sekla un sēcoša. 2008.gadā vectēvs pārcieta divas sirds operācijas un 2009.gada 3.septembrī vectēvs nomira.

Traktors T25A3, valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/* pieder citai personai un atstājot ceļmalā, būtu jāuzņemas risks par tā drošību pret īpašnieku, kurš diemžēl varēja mums aizdot tikai traktoru un nevarēja pats atvest nepieciešamo uzkabi;

26.jūnijā tika nopļauta zāle 7,5 ha platībā (no kopējiem apsaimniekotajiem nepilniem 8,31 ha, kas paredzēta 7 liellopu barošanai ziemas periodā. Siens jau bija gulējis 8 dienas. Pastāvēja risks savlaicīgi, nesavācot sienu, ka viss siens aizies zudumā un nebūs barošanai nepieciešamā siena daudzuma. Tas būtu milzīgs zaudējums, jo nāktos likvidēt lielāko daļu ganāmpulka.

Iespējams pilsētniekiem nav saprotams, kas lauciniekam ir siena laiks. Tas ir visspraigākais, smagākais un saspringtākais laiks, īpaši, ja laika apstākļi mainīgi lietavas mijas ar sauli. Tautas valodā to sauc par „pūdētāju".

Laika apstākļi pēc prognozēm bija nepastāvīgi, ar temperatūras pazemināšanos līdz +15°C. 4.jūlijā plkst. 21.00 lija, gaisa temperatūra 16-18-12 grādi (*http://www.meteo.lv/public/laika zinas.html).*

[2.4] Galējo nepieciešamību rada bezizejas situācija, proti, kad draudošās briesmas konkrētajā situācijā nav bijušas novēršamas, nenodarot attiecīgu ļaunumu citām vērtībām. Šāds stāvoklis nenozīmē, ka persona nav spējīga veikt citu darbību vai no tās atturēties. Bezizejas stāvoklis nozīmē, ka draudošās briesmas nav iespējams novērst ar citiem līdzekļiem, kas neradītu kaitējumu svarīgām interesēm *(sk. A.Judins. Apstākļi, kas izslēdz krimināatbildību. R. 2007).*

Lēmumam administratīvā pārkāpuma lietā jābalstās uz pierādījumiem un lietas faktiskiem un tiesiskiem apstākļiem, nevis uz personas subjektīviem pieņēmumiem, līdz ar to nav ņemami vērā lietas izskatīšanā.

[3] Valsts policijas Vidzemes reģionālās iestādes Cēsu iecirkņa (turpmāk arī - VP VRI Cēsu iecirknis vai arī atbildētāja) tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteikumu neatzīst par pamatotu un lūdz to noraidīt pilnībā, minot šādus lietas apstākļus:

[3.1] 2009.gada 3.jūlijā Valsts policijas Cēsu rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes (turpmāk arī – Valsts policijas Cēsu RPP KPP) 3.nodaļas jaunākais inspektors *I.P.* sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu PA606985 par to, ka *D.S.* (personas kods */personas kods/*) 2009.gada 3.jūlijā plkst. 11.00 Priekuļu novadā, Priekuļu pagastā pa ceļu Cēsis-Vecpiebalga-Madona 11.km, virzienā uz Madonas pusi, vadīja traktoru T25A3, valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/*, bez transportlīdzekļu vadīšanas tiesībām, kuras noteiktā kārtībā nav iegūtas. Ar šādu rīcību izdarīti Ministru

kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk arī - Ceļu satiksmes noteikumi) 39.punkta 4.apakšpunkta minēto prasību pārkāpumi, par kuriem atbildība paredzēta LAPK149.^{4}panta sestajā daļā.

[3.2] Ar administratīva pārkāpuma protokolu PA 606985 pieteicējs iepazinies, kā arī pieteicējam tika izskaidrotas personas, kuru sauc pie administratīvas atbildības tiesības un pienākumi, ko viņš apstiprināja ar savu parakstu.

[3.3] Apstākļi, kas mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu - LAPK 33.panta pirmās daļas 1.punkts. Apstākļi, kas pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu – nav.

[3.4] No lietas materiāliem kopumā ir redzams, ka pieteicējs nenoliedz taktu, ka vadījis traktoru bez transportlīdzekļu vadīšanas tiesībām, kuras noteiktā kārtībā nav iegūtas, bet lūdz samazināt uzlikto naudas sodu vai piemērot audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus, jo administratīvo pārkāpumu izdarījis galējas nepieciešamības stāvoklī.

[3.5] Lietā ir strīds, vai pieteicējam pieņemtais lēmums administratīvā pārkāpuma lietā 040/PA 606985 ir kvalificēts pareizi un piemērotais soda veids atbilst tā apmēram.

[3.6] Administratīvais pārkāpums pareizi kvalificēts saskaņā ar LAPK 149^{4}.panta 6.daļu, un tiesību norma nepieļauj iespēju piemērot citu soda veida, kā tikai naudas sodu, jo likuma „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem" 4.panta 4.punktā noteikts, ka audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus piemēro bērniem par pārkāpumu, attiecībā uz kuru pieņemts lēmums par administratīvā pārkāpuma lietas vai materiālu nosūtīšanu pašvaldības administratīvajai komisijai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanai.

[3.7] Pamatojoties uz LAPK 33.panta pirmās daļas 1.punktu, ka vainīgais vaļsirdīgi nožēlojis izdarīto un iepriekš pieteicējs nav sodīts administratīvā kārtā, tad tika piemērots minimālais naudas sods 200 (divi simti) latu apmērā.

[3.8] Atbildētāja nepiekrīt pieteikumā minētam faktam, ka administratīvo pārkāpumu izdarījis galējā nepieciešamības stāvoklī un nav saucams pie administratīvās atbildības.

Atbildētāja atsaucas uz LAPK 17.pantu un norāda, lai noskaidrotu apstākļa „galējā nepieciešamība" būtību, ir izmantojams krimināltiesību teorijas atziņas par jēdzienu „galējā nepieciešamība", kas ietverts Krimināllikuma 32.pantā, kurā, savukārt, galējā nepieciešamība ir definēta kā darbība, ko persona izdara, lai novērstu kaitējumu, kas apdraud valsts vai sabiedrības intereses, šīs personas vai citas personas tiesības, kā arī šo vai citu personu, ja attiecīgo kaitējumu konkrētajos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja radītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais.

Kā atzīts krimināltiesību teorijā, visu Krimināllikuma 32.pantā ietverto nosacījumu pastāvēšana konkrētajā situācijā veido galējo nepieciešamību, un tas ir apstāklis, kas izslēdz krimināltatbildību (*sk. Krastiņš U. Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2000. 247.lpp*).

Galējās nepieciešamības tiesiskumu nosaka apstākļi, kas attiecas uz draudošajām briesmām, kā arī uz nodarīto kaitējumu, kas radies, novēršot briesmas.

Tiesiskuma apstākļi, kas attiecas uz draudošajām briesmām, ir vairāki: 1) briesmu avots, kas izraisa galējās nepieciešamības stāvokli (..); 2) tās ir pastāvošās briesmas (..). Galējās nepieciešamības situācijas konstatēšanā ir svarīgi noteikt arī briesmu sākuma un beigu momentu. Briesmu sākums saistāms ar brīdi, kad rodas reāli draudi nodarīt kaitējumu ar likumu aizsargātām interesēm. Briesmu beigu moments ir bīstamā apdraudējuma izbeigšanās brīdis (..); 3) briesmas ir reālas – tās nav šķietamas, tas ir, nav kļūdaini par tādām uzskatītas *(sk. turpat, 248.lpp).*

Tādējādi, lai noskaidrotu, vai konkrētā situācijā pastāvēja galējās nepieciešamības apstākļi, ir vispirms jākonstatē, vai pastāvēja briesmu avots, kas izraisīja galējās nepieciešamības stāvokli, un vai pastāvēja reālas briesmas (kā norāda pieteicējs – laika apstākļi un vectēva veselības stāvoklis).

Atbildētājs uzskata, ka konkrētajā gadījumā nav pierādījies, ka pastāvēja tiešs briesmu avots un bija iespējams lūgt palīdzību citam transportlīdzekļa vadītājam, kuram ir traktortehnikas vadīšanas tiesības, tāpēc nav konstatējami galējās nepieciešamības apstākļi.

[3.9] Lai konstatētu, ka policijas darbinieki ir pieļāvuši nepilnības vai kļūdas dokumentu sastādīšanā, ir nepieciešami pārliecinoši pierādījumi *(sk. Administratīvās apgabaltiesas 2005.gada 3.decembra spriedumu lietā AA13-05/5(17.1) punktu).*

Izvērtējot kopumā visus administratīvās lietas materiālus tika konstatēts, ka nav pamata apšaubīt VP Cēsu RPP KPB 3.nodaļas amatpersonu profesionālās iemaņas. Lai gan policijas amatpersonu sastādītie dokumenti (arī protokoli un ziņojumi) nav paši par sevi uzskatāmi par absolūti ticamiem un neapstrīdamiem, tomēr policijas amatpersonu sastādītiem dokumentiem par notikumiem, kas risinājusies pildot savus dienesta pienākumus, ir piešķirama augsta ticamības pakāpe.

[4] Tiesas sēdēs pieteicējs un pieteicēja likumiskā pārstāve pieteikumu uzturēja, minot pieteikumā ietvertos argumentus.

[5] Tiesas sēdēs atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Cēsu iecirkņa pārstāve pieteicējas pieteikumu neatzina, minot pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumos ietvertos argumentus.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, noklausoties administratīvā procesa dalībnieku pārstāvju tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.

[7] Tiesa konstatē šādus lietas faktiskos apstākļus:

[7.1] 2009.gada 3.jūlijā Valsts policijas Cēsu RPP KPB 3.nodaļas jaunākais inspektors *I.P.* sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA 606985 par to, ka 2009.gada 3.jūlijā plkst.11.00 Cēsu rajonā pa ceļu Cēsis-Bērzkrogs-Madona 11.km virzienā uz Madonu pieteicējs vadīja traktoru T-25A3, valsts numura zīme */reģistrācijas numurs/*, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kuras noteiktajā kārtībā nav iegūtas vai ir atņemtas. Atbildība par šādu pārkāpumu paredzēta LAPK 149.4 panta sestajā daļā *(sk.lietas 31.lapu)*.

[7.2] 2009.gada 8.jūlijā Valsts policijas Cēsu RPP KPB 3.nodaļas priekšnieks *A.P.* pieņēmis lēmumu Nr.040/PA 606985, ar kuru nolemts par Ceļu satiksmes noteikumu 39.4.apakšpunkta pārkāpumu, par ko atbildība paredzēta LAPK 149.^{4} panta sestās daļas 1.punktā, pieteicējam uzlikt naudas sodu Ls 200 *(sk.lietas 30.lapu)*.

[7.3] 2009.gada 6.augustā Valsts policijas Cēsu RPP saņemts pieteicēja apstrīdēšanas iesniegums *(sk.lietas 37.-38.lapu)*.

[7.4] Ar Valsts policijas 2009.gada 7.septembra lēmumu Nr.040/PA606985/1 Valsts policijas Cēsu RPP KPB 3.nodaļas priekšnieka 2009.gada 8.jūlija lēmums Nr.040/PA606985 atstāts negrozīts, bet pieteicēja iesniegums noraidīts *(sk.lietas 32.-36.lapu)*.

[8] LAPK 149.^{4} panta sestās daļas 1.punktā paredzēta administratīvā atbildība par transportlīdzekļa vadīšanu, ja nav transportlīdzekļu vadīšanas tiesību (transportlīdzekļu vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas vai ir atņemtas).

Par šādu administratīvo pārkāpumu minētās tiesību normas sankcijā paredzēta administratīvā atbildība - naudas sods transportlīdzekļa vadītājam no divsimt līdz trīssimt latiem.

[9] Ceļu satiksmes likuma 26.panta pirmajā daļā noteikts, ka transportlīdzekļu vadīšanas tiesības ļauj personai vadīt attiecīgajai kategorijai atbilstošu transportlīdzekli, pārvadāt pasažierus un kravu, individuāli apmācīt personas vadīt transportlīdzekļus un veikt citas normatīvajos aktos transportlīdzekļa vadītājam atļautās darbības, piedaloties ceļu satiksmē.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 26.panta otro daļu personas tiesības vadīt transportlīdzekļus apliecina attiecīgs ieraksts transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā vai arī traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā un derīga transportlīdzekļa vadītāja apliecība.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 39.punktu un 39.4.apakšpunktu transportlīdzekļa vadītājam aizliegts vadīt transportlīdzekli, ja nav atbilstošas kategorijas (1.pielikums) transportlīdzekļu vadīšanas tiesību.

No minētajām tiesību normām izriet, ka persona ir tiesīga vadīt transportlīdzekli tikai tad, ja persona ir ieguvusi transportlīdzekļa vadīšanas

tiesības. Šādām tiesībām ir jābūt atbilstošām attiecīgajai transportlīdzekļu kategorijai.

Lai konstatētu LAPK 149.[4] panta sestās daļas 1.punktā paredzēto administratīvo pārkāpumu, nepieciešams konstatēt, ka persona ir vadījusi transportlīdzekli un personai nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību (transportlīdzekļu vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas vai ir atņemtas).

[10] Saskaņā ar LAPK 243.pantu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Šos faktus konstatē ar šādiem līdzekļiem: ar protokolu par administratīvo pārkāpumu, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ar cietušā un liecinieku liecībām, eksperta atzinumu, lietiskajiem pierādījumiem, protokolu par priekšmetu un dokumentu izņemšanu, citiem dokumentiem, kā arī pārkāpumus fiksējošiem tehniskiem līdzekļiem (braukšanas ātruma noteikšanas mērierīces, mērierīces alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, foto, video u.tml.).

Tiesa konstatē, ka administratīvais pārkāpums konstatēts ar 2009.gada 3.jūlija administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA 606985 (turpmāk arī – protokols). Saskaņā ar iepriekš minētajām tiesību normām administratīvā pārkāpuma protokols ir atzīstams par patstāvīgu pierādījumu lietā.

No Ceļu satiksmes drošības direkcijas transportlīdzekļu reģistra datiem redzams, ka pieteicējam nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību.

No protokola redzams, ka pieteicējs ir iepazinies ar protokolu un nav izteicis iebildumus par protokola saturu, ko apstiprinājis ar savu parakstu. Protokolam nav pievienots pieteicēja paskaidrojums. Tādējādi secināms, ka pārkāpuma konstatēšanas brīdī pieteicējs ir piekritis konstatētajam pārkāpumam un nav vēlējies sniegt papildus paskaidrojumus vai iebildumus par protokolā konstatētajiem lietas apstākļiem. Ne apstrīdēšanas iesniegumā, ne pieteikumā tiesai, ne arī tiesas sēdē pieteicējs nenoliedz protokolā konstatētos pārkāpuma apstākļus.

Ņemot vērā norādīto, tiesa secina, ka ar protokolu atzīstams par pierādītu apstāklis, ka pieteicējs 2009.gada 3.jūlijā plkst.11.00 Cēsu rajonā pa ceļu Cēsis-Bērzkrogs-Madona vadīja traktoru T-25A3, valsts numura zīme */reģistrācijas numurs/*, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kuras noteiktā kārtībā nav iegūtas.

[11] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējam ir piemērots izdarītajam pārkāpumam atbilstošs sods un vai izskatāmajā gadījumā pieteicējam kā nepilngadīgai personai bija iespējams piemērot audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus.

[12] LAPK 149.[4] panta sestās daļas sankcijā paredzēta administratīvā atbildība – naudas sods transportlīdzekļa vadītājam no divsimt līdz trīssimt latiem. Tiesa konstatē, ka pieteicējam piemērots minimālais sods LAPK 149.[4] panta sestās daļas sankcijas ietvaros – naudas sods Ls 200.

LAPK 32.panta pirmajā daļā noteikts, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Šā panta otrajā daļā noteikts, ka, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Tiesa konstatē, ka, nosakot pieteicējam piemērojamā soda apmēru, ir ņemti vērā LAPK 33.panta pirmās daļas 1.punktā paredzētie apstākļi, kas mīkstina atbildību, proti, ka pieteicējs vaļsirdīgi nožēlojis izdarīto pārkāpumu. Izvērtējot pārkāpuma apstākļus, pieteicēja personību, tiesa atzīst, ka pieteicējam pamatoti ir piemērots LAPK 149.[4] panta sestās daļas sankcijā paredzētais minimālais sods.

[13] Saskaņā ar LAPK 21.panta pirmo daļu, ja izdarītais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kas pilnvarota izlemt lietu, var atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu. Minētā panta otrajā daļā noteikts, ka ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz trīsdesmit latus un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, var atzīt par maznozīmīgu.

No minētajām tiesību normām izriet, ka, lai ceļu satiksmē izdarītu administratīvo pārkāpumu atzītu par maznozīmīgu, tādējādi atbrīvojot pārkāpēju no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu, tiesību normas, kurā paredzēta administratīvā atbildība par ceļu satiksmē izdarītu pārkāpumu, sankcijā paredzētais naudas sods nepārsniedz trīsdesmit latus. Taču izskatāmajā gadījumā par pieteicēja izdarīto pārkāpumu ir paredzēts no divsimt līdz trīssimt latiem. Tādēļ neizpildās viens no obligātajiem priekšnosacījumiem pieteicēja izdarītā administratīvā pārkāpuma atzīšanai par maznozīmīgu un līdz ar to izskatāmajā gadījumā nav piemērojama LAPK 21.panta pirmā daļa.

[14] LAPK 17.pantā noteikts, ka pie administratīvās atbildības nav saucama persona, kaut arī tā izdarījusi šajā kodeksā vai citos normatīvajos aktos, kas nosaka administratīvo atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem, paredzētu darbību, ja tā rīkojusies galējās nepieciešamības stāvoklī, tas ir, lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam, pilsoņu tiesībām un brīvībām, noteiktajai pārvaldes kārtībai, ja šīs briesmas konkrētajos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja nodarītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais.

Minētajā tiesību normā ir ietverts jēdziena „galēja nepieciešamība" skaidrojums. Izvērtējot lietā esošos materiālus, tiesa secina, ka lietā nav

konstatējami tādi apstākļi, kas būtu atzīstami par galējas nepieciešamības apstākļiem. Par šādiem apstākļiem būtu atzīstama, piemēram, ja pieteicēja rīcība būtu vērsta uz neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu vectēvam. Taču, kā tiesas sēdē norādīja pieteicēja pārstāve, pēc pārkāpuma konstatēšanas, tieši pieteicēja vectēvs ir turpinājis vadīt traktoru tālāk pa ieplānoto maršrutu, bet ne uz mājām, kaut arī pieteikumā pieteicējs norāda, ka tieši sliktais vecātēva veselības stāvoklis bijis iemesls, kādēļ pārņēmis traktora vadīšanu. Tādējādi tiesa secina, ka traktora vadīšana bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, izskatāmajā situācijā saskaņā ar LAPK 17.pantu nav atzīstami par galējas nepieciešamības apstākļiem, kuru dēļ pieteicējs nebūtu saucams pie administratīvās atbildības.

[15] Saskaņā ar LAPK 238.[1] panta 4.punktu, saņemot pieteikumu vai citus materiālus par administratīvo pārkāpumu, šā kodeksa 247.pantā minētajām personām diennakts laikā jāsastāda administratīvā pārkāpuma protokols vai jāpieņem viens no šādiem lēmumiem:
1) par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā;
2) par atteikšanos uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā;
3) par materiālu nosūtīšanu pēc piekritības;
4) par materiālu nosūtīšanu pašvaldības administratīvajai komisijai jautājuma izlemšanai par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu, ja pārkāpumu izdarījis nepilngadīgais vecumā no 11 līdz 14 gadiem.

LAPK 12.1 panta pirmajā daļā noteikts, ka nepilngadīgajiem vecumā no 14 līdz 18 gadiem par administratīvo pārkāpumu izdarīšanu var piemērot audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus.

Saskaņā ar LAPK 268.panta 6.punktu institūcija (amatpersona), sagatavojot administratīvā pārkāpuma lietu izskatīšanai, cita starpā izlemj vai ir pamats lietu par administratīvo pārkāpumu nosūtīt pašvaldības administratīvajai komisijai jautājuma izlemšanai par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu nepilngadīgajam.

No minētajām tiesību normām izriet, ka iestādes amatpersona, kura ir tiesīga sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu, saņemot pieteikumu vai citus materiālus par administratīvo pārkāpumu, šos materiālus nosūta pašvaldības administratīvajai komisijai jautājuma izlemšanai par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu, ja pārkāpumu izdarījis nepilngadīgais vecumā no 11 līdz 14 gadiem. Savukārt, izskatot lietu, gadījumā, ja nepilngadīgais ir sasniedzis 14 gadu vecumu, proti, vecumu, ar kuru saskaņā ar LAPK 12.pantu nepilngadīgu personu var saukt pie administratīvās atbildības, amatpersonai, kura ir tiesīga izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu, ir jāizvērtē, vai ir pamats lietu par administratīvo pārkāpumu nosūtīt pašvaldības administratīvajai komisijai jautājuma izlemšanai par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu nepilngadīgajam.

Likuma „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem" 1.panta otrajā daļā noteikts, ka audzinoša rakstura piespiedu līdzekļi tiek piemēroti, lai sasniegtu šādus mērķus:

1) sabiedrības interesēm atbilstošas vērtību orientācijas veidošanos un nostiprināšanos bērnā;

2) bērna orientāciju uz atturēšanos no pretlikumīgām darbībām;

3) bērna ar sociālās uzvedības novirzēm reintegrāciju sabiedrībā.

No norādītās tiesību normas izriet, ka audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanas mērķis ir vērsts uz bērnu, bērna audzinošu ietekmēšanu saskaņā ar sabiedrības interesēm atbilstošām vērtībām.

No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicējs pārkāpumu izdarījis ar mātes ziņu un klātesot pieteicēja mātei un vecamtēvam, proti, no lietas materiāliem izriet, ka lēmumu vadīt transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām nav pieņēmis patstāvīgi pats pieteicējs savu interešu vai vēlmju realizācijai, bet gan šādas lēmums pieņemts un darbības, kas veido pārkāpuma sastāvu, veiktas ar ģimenes locekļu (mātes un vecātēva) saskaņojumu un līdzdalību ar mērķi realizēt tieši ģimenes saimnieciskās vajadzības – lauksaimniecības tehnikas iegādi. Tādējādi tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošana pieteicējam nav lietderīga un pamatota.

Ņemot vērā norādīto, tiesa secina, ka atbildētāja izskatāmajā gadījumā pamatoti ir nolēmusi nenosūtīt pašvaldības administratīvajai komisijai jautājuma izlemšanai par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu pieteicējam.

[16] Ņemot vērā iepriekš norādīto un izvērtējot pārsūdzēto lēmumu kopsakarā ar lietā esošajiem materiāliem tiesa atzīst, ka lēmums pieņemts, ievērojot procesuālo un materiālo tiesību normas, pieteicējs pamatoti saukts pie administratīvās atbildības pēc LAPK 149.^{4} panta sestās daļas 1.punkta un pieteicējam piemērots pārkāpuma raksturam atbilstošs un samērīgs sods. Tādēļ pārsūdzētais lēmums ir atstājams negrozīts, bet pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda:

atstāt negrozītu Valsts policijas Vidzemes reģionālās pārvaldes Cēsu iecirkņa priekšnieka *J.G.* 2009.gada 7.septembra lēmumu Nr.40/PA606985/1;

noraidīt *D.S.*, personas kods */personas kods/*, pieteikumu par Valsts policijas Vidzemes reģionālās pārvaldes Cēsu iecirkņa priekšnieka *J.G.* 2009.gada 7.septembra lēmuma Nr.40/PA606985/1 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) S.Pone

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese_____ S.Pone
Valmierā, 2010.gada 15.martā.